

Baptistický zbor Hložany

100 rokov

1904 - 2004

Kto sú baptisti?¹

Väčšina kresťanov si myslí, že najpodstatnejší duchovný dôraz pre baptistov je krst dospelých. Úprimní baptisti o sebe však môžu povedať, že nie krst, ale poznanie Ježiša Krista ako svojho Spasiteľa a Pána a živý vzťah s Ním je tou najpodstatnejšou vecou pre jedného veriaceho človeka.

Predovšetkým Ježiš. V ľudských dejinách niet dôležitejšej osoby od Ježiša Krista. On je „Immanuel“, t. j. „Boh s nami“, v ňom vidíme, že nás Boh má rád. Najväčším prejavom našej lásky voči inému človekovi je ten, že zaňho položíme svoj život. Práve toto vykonal Ježiš, nielen pre baptistov, ale pre každého. Zomrel na kríži a tak zjavil Božiu lásku voči všetkým, dokonca aj voči tým, ktorí Ho zabili. Kríž však nebol Ježišov koniec. Po Veľkom piatku nastala nedeľa. Boh vzkriesil Ježiša z mŕtvych a preto Ho kresťania nazývajú Pánom. Kresťania veria v Boha, Stvoriteľa všetkého, čo je. Veríme, že Ježiš je Synom Božím. Veríme, že Boh vždy pracuje, aj dnes, prostredníctvom Svätého Ducha.

„Ježiš je Pán“ - vyznávajú kresťania (Fil 2:11). Byť kresťanom znamená nasledovať Ježiša, dôverovať Mu a poslúchať Ho. Baptisti vždy chceli, aby Ježiš bol na prvom mieste. Veria, že byť kresťanom neznamená len veriť mnohému o Pánovi Ježišovi, ale milovať Ho a slúžiť Mu v priateľstve a lojalite.

Nasledovanie v spoločenstve. V príbehu o Ježišovi sa dočítame, že volal ľudí, aby Ho nasledovali. Takýto ľudia sa nazývajú *učeníci*, čo znamená žiaci a nasledovníci. Prví Ježišovi priatelia prijali Svätého Ducha po Jeho vzkriesení. Oni sa potom stali cirkvou. Baptisti vždy považovali cirkev za veľmi dôležitú. Cirkev sú všetci ľudia, ktorí veria v Pána Ježiša a odovzdali svoje životy Jemu. Cirkev nie je budova, kňaz alebo ľudia, ktorí žijú v „kresťanskej krajine“. Cirkev je spoločenstvo veriacich, nasledovníkov Ježiša. Sú to ľudia, ktorých Boh povolal, aby žili v Jeho kráľovstve; tí, čo vyznávajú, že „Ježiš je Pán“. Ježiš povedal, že kdekoľvek sa Jeho učeníci zhromaždia v Jeho mene, On je s nimi (Mt 18:20). Tomu veria aj baptisti, **že kdekoľvek sa stretáva skupina kresťanov**, ktorí sľúbili, že budú spoločne žiť a pracovať ako kresťania, **tam je cirkev**. Nemusíte mať budovu ani kňaza, len ľudí s Pánom Ježišom. Nikto nemôže mať súkromnú dohodu s Ježišom. Potrebujeme jeden druhého, aby sme mohli žiť kresťanský život.

Baptisti na celom svete praktizujú **členstvo** v miestnom zbore. Jednotlivé baptistické zbory sa zdajú byť nezávislé, ale v skutočnosti sa vždy spájali do spoločenstiev, ktoré sa obyčajne nazývajú „jednoty“. Spájajú sa s inými baptistickými zbormi v oblasti, aby sa navzájom podporovali a konali misiu, čo je základom pre naše pojmávanie cirkvi. Tak aj náš, Hložiansky baptistický zbor, patrí do Slovenskej jednoty baptistov v Srbsku a Čiernej Hore. Táto jednota patrí do Zväzu baptistických cirkví v Srbsku a Čiernej Hore a tento Zväz patrí do Európskej baptistickej federácie. Baptisti sú

---

¹ Podľa: „Kto sú baptisti?“, Brian Haymes

súčasťou celosvetovej cirkvi, aj keď to doslovne neuvádzajú vo svojom názve (Svetový zväz baptistov).

Baptisti pokračovali v reformácii krstu. Niektoré kresťanské kruhy veria, že krst je prejav Božej milosti a ako sviatosť samočinne pôsobí v človekovi. Keď takto pristupujeme ku krstu, on by znamenal aj spasenie. Baptisti uvažujú o krste spolu s významom cirkvi a spasenia. Cirkev rozumieme ako spoločenstvo, ktoré slobodne nasleduje Ježiša Krista. Toto vysvetľuje aj náš postoj ku krstu. Ak sa cirkev skladá len zo znovuzrodených, spasených, veriacich učeníkov Ježiša Krista a ak je krst znakom pripojenia sa ku Kristovi a Jeho cirkvi, potom **krst je len pre veriacich.**

Krstíme ponorením. Znamená to, že po tom, ako človek verejne vyznal svoje obrátenie sa k Bohu a prijatie Ježiša Krista ako svojho Pána a Spasiteľa, je „pochovaný“ vo vode v baptistériu, ktoré je zvyčajne v budove modlitebne. Celý akt pripomína smrť, pohreb a vzkriesenie k životu. Podľa Rim 6:1-4 ľudia nie sú spasení krstom, ale krst je odpoveďou Bohu, ktorý sa im zjavil a dal im dar viery. Na vyznanie viery sú ľudia pokrstení a vstúpia do jednoty s Kristom a s členmi Jeho cirkvi. Baptisti práve preto nekrstia nemluvňatá; ale to neznamená, že sa nezaujímajú o deti. Veríme, že aj deti sú zahrnuté v láske Božej. Prijímame malé deti, ako to urobil Ježiš (Mk 10:13-16), a učíme ich kresťanskej viere. Ale či sa stanú kresťanmi, to závisí od ich vlastného rozhodnutia. Rodičia sa nemôžu rozhodnúť za svoje deti. Neurobíme ich súčasťou cirkvi bez ich vôle. Viera v Ježiša Krista je otázkou osobného rozhodnutia a jej symbolom je krst veriacich. Je povšimnutiahodné, že to nie je krst dospelých, ale veriacich. **Baptisti krstia na vyznanie viery**, podľa Pánovho prikázania (Mt 28:19) „*v meno Otca, Syna i Svätého Ducha*“.

Večera Pánova. Baptistické zbory slávia Večeru Pánovu ako vrchol bohoslužieb. Názov sa v rôznych cirkvách líši, ale všetky poukazujú na rôzne aspekty toho istého aktu. Baptisti pod Večerou Pánovou rozumejú pripomienku večere pred Ježišovým zatknutím, súdom a popravou. Stredobodom Večere Pánovej je vďačnosť, dobrorečenie a spoločenstvo všetkých veriacich navzájom. Celý zbor si „aktívne“ spomína na Kristovo utrpenie, bôle na kríži, Jeho preliatu krv, ale aj víťazné zmŕtvychvstanie. Večera Pánova je súčasne aj výzvou k misii, lebo Biblia hovorí (1Kor 11:26): „*Lebo kedykoľvek by ste jedli tento chlieb a pili z kalicha, zvestujete smrť Pánovu, dokiaľ nepríde!*“

Naša autorita. Odkiaľ majú baptisti oprávnenie, aby verili a konali tak, ako robia? Odpoveď je predovšetkým v Biblii. Reformačné heslo „Sola Scriptura – Jedine Písmo“ sa stala základom pre baptistov. Hlásime sa aj k vieroučným formuláciám, ako sú Apoštolské a Nicejsko – chalcedonské vyznanie viery. V minulosti sa aj niektoré baptistické kruhy snažili vypracovať „baptistické vyznanie viery“, no ono nikdy nebolo v širších kruhoch prijaté ako základ viery. Baptisti rešpektujú aj peknú tradíciu, autoritatívnych vodcov, ale všetko overujú Bibliou. Ani jeden z vodcov, ktorý v minulosti započal určitú dobrú tradíciu, nebol neomylný. V Starej a Novej zmluve Svätého Písma nachádzame záznam o Božích zámeroch s nami, preto sa stále k nim aj

vraciamе. Biblia je našim základom v otázkach presvedčenia a správania sa. Ona je Božím Slovom.

Vzhládame k Svätému Duchu, k Bohu samému, aby prehĺbil naše porozumenie Biblie a ukázal nám pravdu vo svojom svetle. Baptisti sú ľudia milujúci Bibliu, lebo veria, že Boh stále hovorí k svojmu ľudu cez tieto pradávne Písma.

Ako baptisti poznajú, čo je Božia vôľa pre celý zbor? Majú baptisti cirkevnú hierarchiu? Kto povie miestnemu zboru, ako majú vyzerat' bohoslužby, práca s mládežou, modlitebňa, kto má byť kazateľom a pod...?

Znie to, ako by sme sa opytovali, kto je hlavou v cirkvi. Jedinou odpoveďou, ktorú baptisti môžu dať na túto otázku, je: „Ježiš Kristus!“ Jediné, čo baptistický zbor chce konať, je Božia vôľa. Baptistické presvedčenie je, že každý zbor slobodne hľadá a uskutočňuje vôľu Božiu tak, ako ju rozumie. Cirkevná hierarchia nevydáva nariadenia ostatným, čo majú robiť a preto sa u baptistoch niekedy stretávame aj s nejednotným učením ako aj organizačnými štruktúrami.

Baptisti sa snažia hľadať Božiu vôľu priamo skrze Krista. Stretnutia členov zboru sú príležitosťami, keď hľadajú vôľu Božiu v modlitbách a počúvajú navzájom jeden druhého. Ak by sa niekedy hlasovalo, môže to vyzerat' demokraticky, ale v skutočnosti sa Boží ľudia neusilujú presadiť svoju vôľu, svoju „pravdu“ (ani demokratickým hlasovaním), ale spoločne poznať Božiu vôľu, výmenou názorov dospieť k jednote, a tak činiť, ako Kristus chcel. V kresťanských kruhoch sa tento model organizovania nazýva kongregacionalizmus.

Čo o vodcoch? Baptisti veria, že Boh povolal niektorých ľudí, aby viedli cirkev. Boh dáva týchto ľudí, aby celá cirkev rástla vo viere a v práci (Ef 4:11-12). Zdôrazňujú však, že každý kresťan má byť aktívny. Všetci sme obdarovaní Bohom rôznymi darmi pre úlohy, ku ktorým Boh povolal cirkev (1 Kor 12:4-11). Dôležité je, aby si miestny zbor plnil svoju úlohu ako celok. Boh dáva vodcov, kazateľov, skutočne však tvoríme „kňazstvo všetkých veriacich“. Nemáme teda oddelené, ale všeobecné kňazstvo. Slúžime si navzájom tak, ako nás Boh obdaroval. Nikto nie je prostredníkom medzi nami a Ježišom Kristom (Žd 4:14-16; 1 Pt 1:9).

Keď sa niekto pripojí k baptistickému zboru, automaticky sa stáva súčasťou misijného hnutia. Baptisti si nemyslia, že cirkev je tu kvôli sebe samej, ale veria, že je súčasťou Božej misie pre celý svet. Byť pokrstený v Krista znamená byť pokrstený aj pre misiu. Misia zahŕňa šírenie dobrej zvesti o láske Božej, o odpustení našich hriechov a o víťazstve nad smrťou v Ježišovi Kristovi. Prakticky, misia zahŕňa aj prichýlenie tulákov, nakŕmenie hladných, prinášanie pokoja a veľa iného. Sociálna služba a evanjelizácia sú jedno v Božej misii. Baptisti sa snažia podporovať túto prácu nielen vo svojom najbližšom okolí, ale po celom svete. Baptistická misijná spoločnosť bola jednou z prvých moderných misijných iniciatív. Baptisti chcú hovoriť svetu o Ježišovi, aby všetci mohli nájsť život v Ňom. (Jn 10:10)

Slobodné vyznávanie svojej viery je jedna z prvých zásad baptistov. Baptisti nechcú nikoho nútiť, aby veril. Veríme v náboženskú slobodu pre

všetkých, slobodu veriť aj neveriť. Boli to baptisti, ktorí vyslovili jednu z prvých výziev za náboženskú slobodu. Takto zmýšľame, lebo sme si istí, že každý z nás je zodpovedný pred Bohom a nikto nemá právo odoprieť inému. Od našich najranejších prvopočiatkov sa baptisti zaujímali o otázky slobody a zohrali významnú úlohu aj v hnutí za zrušenie otroctva. Urobili veľa pre oslobodenie ľudí z núdze, diskriminácie, nevedomosti a utláčania.

Naša otvorenosť. Baptisti veria v nemenné večné Božie slovo, ale nie aj nemennú formu vyjadrovania viery a spoločných bohoslužieb. Ako ľudia, zostávame otvorení pre nové veci a spôsoby služieb Bohu. Seba vnímame skôr ako hnutie než nejakú nemennú inštitúciu. Väčšina baptistov sa rada zúčastňuje spolu s ostatnými kresťanmi na hľadaní jednoty medzi cirkvami. Otvorení sme aj pre ostatné denominácie. Chceme spolupracovať pri globálnej a lokálnej evanjelizácii, v preklade a distribúcii Biblií, duchovnej literatúry a v iných projektoch, v ktorom sa nestratí naša identita a pomôže plniť Pánovo poslanie z Mt 28:19-20.

Netvrdíme, že sme jedinými kresťanmi. Skutočne nemusíte byť baptistom, aby ste sa dostali do neba! Veríme, že zastávame dôležité pravdy evanjelia, ktoré aj Hložiansky baptistický zbor, spolu s ostatnými zbormi Slovenskej jednoty baptistov v Srbsku a Černej Hore, vyjadril vo Vyznaní viery². Toto vyznanie sa nachádza v dodatku 1.

Baptistické korene

Prvé baptistické zbory vznikli z náboženských utečencov začiatkom 17. storočia v Amsterdame a Londýne, ale podobné myšlienky mali aj mnohí iní, ešte dávno pred vznikom baptistov. Možno by nebolo správne, ak by sme sa pokúsili baptistov historicky poviazať s anabaptistami, menonitmi, valdenskými, novaciánmi, montanistami a až po apoštolskú cirkev v Jeruzaleme. Baptisti nepotrebujú dokazovať takýto druh kontinuity na apoštolskú cirkev. Seba chápajú ako jedno hnutie, ale aj cirkev, ktorí vznikli preto, že prostredie, v ktorom žili, sa odklonilo od biblického učenia a oni chceli po každú cenu zostať verní Božiemu slovu a apoštolskému učeniu.

Vznik baptistov je viazaný na anglickú a škótsku reformáciu, ktorá prebiehala nezávisle a úplne iným spôsobom ako reformácia v Nemecku a Švajčiarsku. Predsa, tieto európske reformácie nechali silný vplyv, osobitne na anglickú radikálnu reformáciu, ako sú puritáni a neskôr aj baptisti. Baptisti sa dnes hlásia k reformačným základom ako je dôraz na Písmo, milosť a vieru. Duchovní predkovia baptistov (anabaptisti a menoniti) pôsobili jedno storočie skôr ako baptisti. Priami historickí a duchovní predkovia baptistov sú anglickí puritáni a súčasníci³ baptistov boli presbyteriáni a kongregacionalisti.

---

² Vyznanie viery SJB a Antiochie, prijaté na Výročnej staršovskej konferencii SJB dňa 24. 1. 2004 v Padine. Vyznanie je lokálneho charakteru, má 9 bodov (aby symbolicky ukázalo, že sa nejedná o akési "baptistické desatoro").

³ Vznikli v istom čase, keď aj baptisti.

Mnohí považujú reformu krstu ako najdôležitejšiu baptistickú snahu a preto sa snažia spojiť anabaptizmus a baptizmus. Chcem poukázať, v čom sú anabaptisti, menoniti a puritáni duchovnými predkami baptistov:

1. Anabatisti

Anabaptisti patria do tzv. radikálnej reformácie, ktorej spoločným prvkom bolo sklamanie s morálnymi aspektami teritoriálneho protestantizmu⁴ a odmietnutie niektorých jeho doktrín a inštitúcií. Anabaptisti urobili najradikálnejší pokus o obnovenie cirkvi z celej reformačnej éry. Napriek pomenovaniu anabaptisti (novokrstenci⁵) ich hlavný dôraz nebol na krste, ale na učeníctve, biblicizme a pacifizme⁶. Krstná otázka bola druhotriedna. Ich cieľom bola rekonštrukcia cirkvi a sociálneho poriadku. Vyznávali slobodu svedomia a oddelenie cirkvi od štátu, čím sa stali prvou nezávislou cirkvou modernej doby.

Jeden z prvých, ktorý nebol spokojný s tým, že reformácia zastala na pol ceste, bol Zwingliho nasledovník kňaz Felix Manz (1500 – 1527), ktorý študoval na istých univerzitách ako Zwingli. Ďalší zástanca anabaptizmu bol doktor teológie Balthasar Humbajer (1480 – 1528). Oni vykonali prvý krok k oddeleniu cirkvi od štátu, ako to poznáme dnes. Týmto smerom pokračoval Grebel, keď odmietol rešpektovať rozhodnutie zurišskej mestskej rady a tým položil základy hnutia slobodnej cirkvi.

O rok neskôr (1524) Grebel a Manz dospeli v otázke krstu malých detí k záveru, že nemá biblické opodstatnenie. 21. januára 1525 mestská rada vydala príkaz, aby všetky rodiny, ktoré nedali pokrstiť deti, priniesli ich a dali pokrstiť. Anabaptisti to odmietli a v ten večer sa zišli v dome Manzovej matky, kde Blaurok (bývalý kňaz) požiadal od Grebela, aby ho pokrstil a tento pokrstil ďalších 15 účastníkov zhromaždenia.

Anabaptisti za kresťanov považovali iba tých ľudí, ktorí sa dobrovoľne prihlásili k nasledovaniu Krista. Preto odmietli účasť v štátnej cirkvi⁷, ktorú Zwingli založil v Zurichu. Pravá cirkev je podľa nich tvorená len tými, ktorí sú presvedčení veriaci, boli pokrstení na vyznanie svojej viery a v ich živote možno vidieť ovocie viery. Luther a Zwingli považovali novozmluvný poriadok cirkvi za želatelný, ale neuskutočniteľný. Anabaptistická ekleziológia⁸ smerovala práve k uskutočneniu tohto novozmluvného vzoru cirkvi ako zbor *vyvolaných a zhromaždených zo sveta*. Tento koncept napádal samotné základy súčasnej „kresťanskej“ spoločnosti, čo, pochopiteľne, viedlo k prudkému prenasledovaniu nielen z teologických, ale aj z politických dôvodov. Prenasledovanie bolo od štátu (trest s'atím), katolíkov (trest upálením) a protestantov (trest utopením). Dňa 7. 3. 1526 zurišská rada rozhodla, že anabaptisti majú byť utopení (ako paródia na ich vieru: „ten, kto ponára, bude ponorený“). Prvým martýrom sa stal Felix Manz. Nie je isté, či

⁴ Teritoriálny protestantizmus je názov pre reformáciu skrze štátne úrady. Celé mesto, alebo až oblasť, prijali reformačné učenie a tým aj všetci obyvatelia sa stali reformovaní. Keď určitý pán prijal reformáciu, prijali ju aj všetci poddaní.

⁵ Tento názov odmietali, nakoľko krst detí vôbec za krst nepovažovali.

⁶ Pacifizmus sa protiví vojnovému riešeniu konfliktov.

⁷ Toto už nie je katolícka cirkev, ale reformovaná. Zwingli je jeden z troch známych reformátorov (Luther a Calvin).

⁸ Ekleziológia je učenie o cirkvi.

Zwingli s týmito popravami súhlasil; isté je, že verejne proti nim neprotestoval.

Prenasledovanie ich roztrúsilo po mnohých krajinách sveta; tak sa jedna skupina dlho nachádzala v južnej Morave a na Slovensku, kde boli známi pod menom „habáni“⁹. Iné skupiny emigrovali do USA a Kanady, kde ich v 60-tich rokoch bolo asi 16.000. Žili vo veľmi zatvorených rodinných kruhoch; misijný duch sa úplne stratil a zbory rástli len prirodzeným prírastkom.

O historickej kontinuite s anabaptistami sa nedá hovoriť, preto že vznikli na úplne iných priestoroch a v inom čase ako baptisti. Baptisti neboli tak silne pacifisticky orientovaní, lebo v začiatkoch hnutia v Anglicku pre svoje práva bojovali aj mečom¹⁰. Neskôr využívali všetky demokratické práva pre ochranu svojich vieroučných zásad. Vzťah medzi baptistami a anabaptistami nikdy nebol reálny, lebo keď rozmach anabaptizmu prestával, baptisti iba vtedy vznikali, ale na iných priestoroch. Iba v USA nadviazali bližšie duchovné a organizačné kontakty. Ešte najväčší záujem o anabatistov preukázali menoniti.

Vodcovia anabaptizmu boli teologicky vzdelaní veriaci, no nikdy nevytvorili jednotu. Boli pokusy vytvoriť vyznanie viery¹¹, no ono nikdy nebolo prijaté celým hnutím, lebo anabaptisti považovali každý zbor za samostatný.

2. Menoniti

Menoniti sú v podstate holandskí anabaptisti, ktorí dostali meno podľa vodcu Menno Simons. Menno sa líšil od Luthera a Calvina len obranou krstu veriacich, učením o nenásilí a odmietaní prísahy. Zastával odľuku cirkvi od štátu až do tej miery, že sa kresťania nemajú zúčastňovať politického života.

Voči baptistom sú dôležití preto, lebo v Amsterdame utečencom puritánom z Anglicka poukázali na krst veriacich a tak prispeli k vzniku prvého baptistického zboru.

V súčasnosti je vo svete asi 500 000 menonitov, z čoho polovica žije v USA.

3. Puritáni

V Európe a Škótsku reforma náboženstva viedla k politickým zmenám, no v Anglicku bolo presne naopak: snaha o politické zmeny viedla k náboženským. Podstata Anglickej reformácie bolo osamostatnenie sa od Ríma a postavenie anglického kráľa (Henry VIII.) za hlavu cirkvi. Parlament sa stal zodpovedným pre spravovanie cirkvou tak v organizačnej, ako aj v duchovnej oblasti. Biskupi dostali miesto v parlamente, ako aj časť zo štátneho rozpočtu. Takto sa anglikánska cirkev stala štátnou cirkvou a všetci občania boli povinní ju navštevovať. Každý z anglických kráľov išiel v reformácii ďalej a ďalej, no nikdy tak ďaleko, ako to žiadali puritáni.

⁹ Známi po výrobe keramiky, tzv. „Habánska keramika“.

¹⁰ Zúčastnili sa v anglickej občianskej vojne, ktorú viedol Cromwell.

¹¹ Schleitheimské vyznanie, ktoré napísal Michael Sattler (1490 – 1527), bývalý benediktínsky mních.

Puritáni boli pokračovatelia reformácie v Anglicku, podobne ako anabaptisti vo Švajčiarsku. Najprv išlo o hnutie vo vnútri anglikánskej cirkvi za vlády Alžbety I. (1558 - 1603), ktorého všeobecným cieľom bolo dosiahnuť úplnú kalvinistickú reformáciu¹² v Anglicku. Puritanizmus sa neskôr stal aj životným štýlom, výkladom kresťanského putovania s dôrazom na osobné znovuzrodenie a posvätenie, domáce modlitby a prísnu morálku. Anglikanizmus sa snažil radom kompromisov s katolíkmi zachovať náboženský pokoj a kráľovstvo. Puritánom sa však táto „*zlatá stredná cesta*“ anglikanizmu zdala byť zradou reformácie. Už r. 1564 sa táto strana ľudovo nazývala *puritáni*, preto že chceli očistiť (angl. *purify*) cirkev. Slovo bolo vytvorené katolíkmi ako posmech, ale týmito separatistami bolo používané s hrdosťou, že odišli z nečistej cirkvi. Obdivovali u Kalvínov maximálny dôraz na Bibliu a poriadok v cirkvi. Bohoslužby bez biblického podkladu považovali urážkou Boha a chceli, aby sa organizácia a vedenie cirkvi uskutočňovala podľa novozmluvného opisu. Zakladali sa o to, aby očistili bohoslužby (anglikánske) od zvyškov rímskych povier, aby v každom cirkevnom zbore mali vážneho, duchovne zmýšľajúceho kazateľa, aby odstránili kňazské rúcha, kľakanie pri prijímaní Večere Pánovej, používanie prsteňa pri uzatváraní manželstva (čím sa manželstvo uznávalo za sviatosť), a znamenie kríža pri krste (ktoré im pripomínalo pohanské čarovanie).

Známy kresťanský autor D. M. Lloyd - Jones čas vzniku tohto puritánskeho postoja považuje za dôležitejší ako rok vzniku pomenovania *puritáni*. On ho rozpoznáva prvýkrát u Williama Tyndala, prekladateľa Novej Zmluvy do angličtiny, ktorý vydal svoj preklad Novej Zmluvy bez podpory a súhlasu *biskupov*. Toto bol „prvý výstrel puritanizmu“. Ďalším činom charakteristickým pre puritánov bolo *opustenie krajiny bez kráľovho súhlasu*. Puritánsky postoj znamenal postavenie pravdy pred otázky tradície a autority a zdôraznenie slobody slúžiť Bohu takým spôsobom, o ktorom ste presvedčený, že je správny.¹³

Práve pre takéto a podobné radikálne názory boli silne prenasledovaní. Dve skupiny, z ktorých vznikli baptisti, sa začiatkom 17. storočia uchýlili v Amsterdame (Holandsko) a mnohí v zúfalstve odchádzali do Ameriky.

Puritáni nám zanechali bohatú teologickú literatúru, ktorá je ako rozsahom, tak aj štýlom náročná na čítanie. Každé z ich diel dýcha hlbokým vzťahom s Bohom. Ich úcta k Biblii sa prejavila písaním komentárov k biblickým knihám a najznámejší takýto autor je Matthew Henry (1662 – 1714). Aj v dnešnej dobe je veľmi populárne dielo *Cesta kresťana*, ktoré napísal John Bunyan. Taktiež sú známi aj autori ako John Owen, Richard Baxter a iní.

Baptisti sa hlásia k reformačným prúdom (osobitne ku kalvínskemu), i keď ich „predkovia“ boli z radov anglických radikálnych reformátorov. Dôrazom na krst veriacich sa podobajú anabaptistom, aj keď nie sú historickí pokračovatelia anabaptizmu. Puritáni sú baptistom duchovní aj historickí

¹² Podľa reformátora Jána Kalvína (Kalvína) v Ženeve.

¹³ Pavel Hanes: Dejiny kresťanstva, str. 299, citát D. M. Lloyd - Jones: The Puritans, str 241 “

predkovia. Baptisti pod vplyvom holandských menonitov zreformovali krst veriacich ponorením - ako verejné vyznanie svojej viery.

Vznik a šírenie baptizmu

Vznik

Baptisti sú historicky a duchovne viazaní na Anglickú reformáciu, ale prvé baptistické zbory vznikli mimo Anglicka. Baptistické hnutie je viazané za meno Johan Smyth (1570? – 1612), ktorý bol asi od roku 1602 kňazom štátnej anglikánskej cirkvi. Okolo r. 1603 prijal puritánske zásady a r. 1606 sa vzdal svojho biskupského vysvätenia. Svoj zbor vybudoval na separatistických¹⁴ princípoch. Roku 1608 sa Smyth dobrovoľne vystaňoval so svojím zborom do Amsterdamu, kde sa dostal do styku s menonitmi a podobne ako oni odmietol krst detí. Smyth sa sám pokrstil (poliatím, nie ponorením) a potom pokrstil Tomasa Hewysa, vedúceho pracovníka zboru a 41 ďalších členov zboru. Smyth sa v Holandsku stal arminiánom. Zbor sa neskôr rozdelil – Smythova skupina sa pokúsila spojiť s menonitmi, ale druhá časť, pod vedením Helwysa a Murtona, sa vrátila do Anglicka, kde r. 1611 vytvorila prvé baptistické zhromaždenie na anglickej pôde. Boli arminiánskeho presvedčenia a stali sa známymi pod označením „všeobecní baptisti“ (*General Baptists*). Od puritánov boli podozrievaní, že sú anabaptisti, ktorí v Anglicku neboli obľúbení pre známe sedliacke povstanie, a taktiež nemohli prijať ich arminiánsky postoj. Od anglikánov boli prenasledovaní, ba väznení.

Iná separatistická skupina, na čele s Johnom Robinsonom (1575 – 1625), podobne odišla do Holandska (1607-8) ako Smythova skupina. Robinson bol podobne bývalým puritánom ako Smyth. Časť tejto skupiny emigrovala do Ameriky a časť zostala v Holandsku. Z tej časti, čo zostala v Holandsku, sa r. 1633 oddelila skupina a založila kalvinistický zbor¹⁵. Táto skupina dostala meno „partikulárni (presní, dôslední) baptisti“ (*Particular Baptists*). Títo začali od r. 1641 praktizovať krst ponorením, ktorý neskôr prevzali všetky anglické baptistické skupiny (aj všeobecní baptisti).

Začiatok baptizmu bol poznačený prenasledovaním, väznením, pokutami, vyhnanstvami, ale aj trestami smrťou. Všetci boli podľa zákona povinní navštevovať štátnu anglikánsku cirkev a krstiť deti. Baptisti neboli pacifisti ako anabaptisti, lebo sa aktívne zúčastnili v revolúcii, ktorú viedol Cromwell. Mnohí z baptistov bojovali ako s perom, tak aj s mečom za náboženskú slobodu, ktorá bola aj získaná r. 1689. Teraz mohli verejne, bez trestu, povedať, čo veria. Oslobodení boli povinnosti krstenia malých detí a mohli sa slobodne stretávať v modlitebných domoch. No, štátna cirkev aj naďalej mala privilégia a baptisti aj ďalej zostali druhotriedni občania, ibaže neboli prenasledovaní.

¹⁴ Samostatný zbor, oddelený od štátnej cirkvi a štátnych úradov, „separoval sa od štátnej cirkvi“.

¹⁵ Verili v silnú predestináciu (predurčenie pre spasenie), názor, že iba niektorí sú predurčení, že budú spasení.

Obdobie náboženskej slobody bolo najprv poznačené slabnutím misijného ducha a vnútornými konfliktmi. V samom hnutí vznikali nové prúdy a jeden z nich bol aj *Baptisti siedmeho dňa*.

Polovicou 18. st. zachvátilo Anglicko duchovné (Weslyánske, metodistické) prebudenie. Baptisti stáli voči metodizmu v opozícii, nemohli sa stotožniť s ich arminiánskym názorom a krstom malých detí. Sami však trátili silu vo vnútorných dogmatických¹⁶ bojoch. Predsa, v tomto období vznikli osobnosti, ktoré pomohli baptizmu znovu získať misijný zápal. Tu sú svetoznámymi misionári Taylor a Carey, ktorého nazývajú aj *otcom modernej misie*. Títo „otcovia misie“ nenachádzali postačujúce pochopenie (ani v duchovnej ani v materiálnej oblasti) v krutých baptistických kruhoch a mnoho im pomohol Andrew Fuller (1754 – 1815) na domácom území tým, že bojoval pre obstatie misie v zahraničí. Po Anglicku rozposlal veľký počet listov prosiac za finančnú pomoc a potreby misie a navštívil mnoho zborov zbierajúc dobrovoľné príspevky pre misiu. Zápasil o to, aby cirkev všemožne podporovala misiu. Careyho príspevok k misijnému mysleniu nebol iba v tom, že odišiel na misiu do Indie, ale keď založil nové zbory v Indii, snažil sa túto misijnú aktivitu v Indii finančne osamostatniť od Anglicka. Nové zbory v Indii sa stali finančnými nositeľmi misijnej služby v Indii, i keď anglickí baptisti aj ďalej čiastočne pomáhali tak finančne ako aj duchovne.

Ďalšou významnou osobnosťou baptizmu v polovici 19. st. bol Charles Haddon Spurgeon (1834 – 1892). On sa stal najznámejším anglickým baptistickým kazateľom. Bol nositeľom veľkého prebudenia a vzorom mnohým kazateľom. Jeho kázne sú veľmi hlboké a dôkladne spracované. V písanej forme ich aj dnes mnohí čítajú¹⁷. Spurgeon videl veľkú potrebu v príprave kazateľov pre službu, preto r. 1856 založil Biblickú školu. Do jeho smrti z tejto školy vyšlo 900 nových kazateľov. Keď si niekto všimol, že sa pripravuje tak veľký počet nových kazateľov a mnohí z kandidátov nemali ani priemerné schopnosti, on odpovedal: „Títo duchovne ťarbaví (po srb. *nespretnjakovići*) mladíci chcú kázať. Ak ich nevyškólite, budú nebezpečnejší ako hocičo iné.“ Ak sa mu podarilo spomedzi 8 kandidátov pripraviť jedného, Spurgeon to považoval za úspech.

V tom čase, keď pôsobil kazateľ Spurgeon v Londýne, v Chicagu pôsobil najpožehnanejší evanjelista 19. storočia Moody. Moody nielen že s úspechom evanjelizoval, ale taktiež videl dôležitosť teologickej a misijnej prípravy pre budúcich kazateľov, evanjelistov a misionárov. Aj dnes Moody Bible Institute v Chicagu s úspechom pripravuje nové duchovné kádre.

Prvý svetový kongres baptistov sa uskutočnil r. 1905 v Londýne. Tou príležitosťou bol aj založený Svetový zväz baptistov.

Baptisti v Nemecku, Uhorsku a vo Vojvodine

Prvý baptistický zbor vznikol na „kontinente“, ale sa baptisti vrátili do Anglicka; kvôli prenasledovaniu mnohí z Anglicka emigrovali do USA a tak sa baptizmus paralelne rozvíjal v týchto dvoch štátoch. Do Európy sa baptizmus

¹⁶ Bojovali za trinitárne učenie; mnohí sa zriekli učenia o Božskej trojici.

¹⁷ U nás je známa jeho kniha kázní „Tako je govorio Spurgeon“.

„vrátil“ začiatkom 19. st. v osobnosti Johana Gerharda Onckena. Britské a zahraničné biblické spoločnosti mali v Európe svoje sklady Biblií. Oncken bol jeden z kolportérov biblických spoločností a vlastnil aj kníhkupectvo v Hamburgu. Štúdiom Písma poznal pravdy o biblickom krste, a keď prišiel do kontaktu s americkými baptistami, 22. 04. 1834 spolu so šiestimi osobami dal sa na vyznanie svojej viery v rieke Lábe pokrstiť. Nasledovný deň skupina novokrstencov založila prvý baptistický zbor v Nemecku a za kazateľa zvolili Onckena. Zasadzovali sa o slobodu svedomia, slobodu náboženského prejavu, slobodu zhromažďovania sa a rovnosť ľudí (kňaz prvý medzi seberovnými). Pre takéto názory zbor bol veľmi rýchle prenasledovaný a zakázaná im bola činnosť. Vplyvní anglickí a americkí baptisti pomohli prihovoriť sa na úradoch a práca mohla pokračovať s trochu menej ťažkosťami. Oncken zapojil do práce každého schopného veriaceho pod heslom „Každý baptista misionár“, čo prinieslo výsledky, lebo v r. 1848 bolo už 26 zborov a 1500 členov a v r. 1870 bolo 18000 členov. O 5 rokov neskôr baptisti získali aj štátne uznanie. Oncken dbal aj o budúcnosť baptizmu, preto na jeho podnet bol v r. 1880 v Hamburgu založený baptistický seminár, ktorý absolvovali všetci prví baptistickí kazatelia v Uhorsku, medzi nimi aj brat Julius Peter a Adolf Lehotsky, novosadskí kazatelia. Pre plodnú misijnú prácu, Oncken získal prívlastok *Otec baptizmu v Európe*.

Prirodzene, baptizmus sa šírila najprv po nemecky hovoriacich oblastiach. Do Hamburgu prichádzali mnohí robotníci na prácu a keď sa stretli so zborom, uverili v Ježiša Krista a boli pokrstení, vrátili sa do svojich miest a stali sa misionármi. Na taký spôsob sa v Budapešti a Uhorsku založili mnohé, najprv nemecké, neskôr maďarské, rumunské a slovenské zbory.

Henrich Meyer a Julius Peter, pri stole

Misia medzi Maďarmi a Rumunmi bola plodnejšia, tak v r. 1914 máme v Uhorsku veriacich Slovákov baptistov¹⁸ 1000, Nemcov tiež toľko, Maďarov 9700 a Rumunov 10000¹⁹.

¹⁸ Slovenské baptistické zbory na územiach dnešného Slovenska, Maďarska, Srbska a Rumunska.

¹⁹ Štatistika prevzatá z Rozsievачa č. 2, 15. 6. 1914.

Významným misionárom v tomto období bol **Henrich Meyer** (1842 – 1919). Jeho príchodom do Budapešti (1873) sa začína rozmach baptizmu v Uhorsku, v ktorom bolo aj územie dnešnej Vojvodiny. Meyer bol kazateľom v budapeštianskom zbore, ale aj cestujúcim kazateľom – evanjelistom po mnohých mestách Uhorska; medzi nimi boli aj Nový Sad, Belehrad a Záhreb. Do obdobia Meyerovej činnosti patria začiatky misijnej práce baptistov na Slovensku, keď bol založený zbor vo Vavrišove a v bývalej Juhoslávii najskoršie kontakty boli v Daruvare (1867) medzi Nemcami a od 1890 aj medzi Čechmi (Horák). Od r. 1875 sa Nový Sad stal misijným centrom medzi nemeckou populáciou a prvým kazateľom od r. 1894 bol Julius Peter.

Budapešť bola hlavné mesto Uhorska, v ktorom hľadali prácu aj mnohí Slováci, Rumuni a iné nácie. Mnohí z nich sa dostali do kontaktu s budapeštianskym baptistickým zborom, niektorí sa obrátili a vrátili sa domov ako misionári vo svojom meste. Na takýto spôsob sa obrátil aj hložiansky rodák Jozef Turóci, zakladateľ petrovského a hložianskeho baptistického zboru.

Začiatky hložianskeho baptistického zboru r. 1902

Začiatky hložianskeho baptistického zboru sú viazané za meno hložianskeho rodáka **Jozefa Turóciho**, ktorý sa narodil r. 1869 v obuvníckej rodine Jána a Kataríny Turóciocov v Hložanoch²⁰. Jozefoví rodičia sa veľmi skoro presťahovali do Petrovca, preto dnes v Hložanoch o tejto rodine nikto nevie, existujú iba záznamy. Ako mladík, odišiel za prácou do Budapešti, kde sa pravdepodobne naučil nemecký a maďarský. V tom čase v Budapešti s veľkým úspechom pracoval nemecký kazateľ **Henrich Meyer**, ktorý založil mnoho zborov tak v samej Budapešti, ako aj po celom okolí. Turóci prišiel do kontaktu s jedným z budapeštianskych zborov, taktiež aj s kazateľom Meyerom a po krátkom čase aj uveril v Pána Ježiša ako svojho Spasiteľa. Nevieme, akým spôsobom sa skontaktoval so zborom, ale z jeho neskoršej služby sa dozvedáme, že mal rád piesne a hudbu; možno práve to bol most, ako prišiel do kontaktu so zborom. Jozef ako 28-ročný bol 8. 7. 1897²¹ na vyznanie svojej viery Meyerom aj pokrstený a jeho ďalšou žiadosťou nebolo zostať v cudzine, ale vo svojom rodisku svojím najbližším zvestovať evanjelium. Tak sa aj vrátil domov a spolu so svojim otcom pokračoval s prácou v malej obuvníckej dielni v strede Petrovca.

Prvé svedectvá o Ježišovi ako osobnom Spasiteľovi boli vydané práve v tejto malej dielni, a aby mal čo viacej zákazníkov a viacej aj príležitostí svedčiť o Ježišovi, prácu účtoval lacnejšie²² ako ostatní obuvníci v Petrovci. V jeho dielni rýchlo vznikla skupinka, ktorá stále viacej a viacej rástla. Pre otcovo nepochopenie presťahovali sa do domu Pavla Brnu, jedného z návštevníkov skupinky. Skupina rástla a neskôr vznikol aj zbor.

²⁰ Pre Hložančanov zaujímavá informácia, že Turócióvci bývali „v hornom konci“ pod starým číslom 102, dnes na tej „numere“ býva majster Takáč „električiar“.

²¹ Ján Čáni: 100 rokov petrovského Baptistického zboru, str. 5

²² Pamäti brata Pekára z Kulpína.

Hložany boli prvá osada po Petrovci, kde Turóci ako 33-ročný odišiel s biblickou správou. Boli dva dôvody práve pre Hložany: rodinné korene a kontakty z obuvníckej dielne. Nevieme, kedy presne vznikli prvé kontakty, ale v zborových záznamoch je zapísané, že už v r. 1902 bola sformovaná skupinka, kde brat Turóci viedol prvé spoločné čítanie Božieho slova. Prvý zborový tajomník Pavel Rečnik st. sa obrátil r. 1910 a z rozprávania prvých prítomných to takto opísal:

„Počiatok tohto shromaždenia, Žalm 119,130

Naše shromaždenie sa počalo v Roku 1902 a prvá služba bola 24 augusta v prítomnosti brata Jozefa Turóci ktorý už ako starší br pusobil na Petrovczi, a ponevadž sme ešte stále nemali svůj dom, boli sme prinútení ku tej príležitosti do prenajmu dom vziať a tak z Boha pomoci sme si v Roku 1904. Dom kupili od Jude Dudok a jej deti ktorí už v Ten čas boli v Ameriki za 430 zl, alebo 860 korun. „

Hložany sú od Petrovca vzdialené iba 10 km, takže Turóci mohol pravidelne túto skupinu navštevovať. Najprv sa schádzali po domoch, potom, ako brat Rečnik zapísal, zobrali si do prenájmu dom od Judy Dudkovej, ktorý neskôr aj odkúpili. Nevieme presný počet návštevníkov skupiny, ale o dva roky neskôr, t.j. 5. 5.1904 svoju vieru v Ježiša Krista v krste na Dunaji pri Hložanoch vyznali najprv: **Erža Murtínová, Kata Murtínová a Mara Zvarcová**. V decembri svoju vieru v krste vyznali aj ich muži: **Michal Murtín a Martin Zvarec**, taktiež aj **Ján Miklovic**.

Turóci bol dobrým kazateľom - evanjelistom. Mnohí si na neho spomínajú ako na človeka malej postavy, ale so silným hlasom. Turóci si ešte v Budapešti prepisoval a prekladal piesne, ktoré teraz učil aj v Hložanoch. V tom čase v okolitých nemeckých osadách už boli založené baptistické zbory. Spolu s Jozefom Turóciom hložiansku skupinu navštevovali aj nemeckí bratia zo **Sentivánu**²³.

V národnom povedomí má cirkevná budova silné miesto. Často sa budova stáva synonymom pre cirkev. Jednoducho, cirkev nie je cirkvou, ak nemá budovu. Vedení podobnými motívmi, táto skupina odkúpila dom, ktorý mali v podnájme od Judy Dudkovej. Dom bol na mieste dnešného zborového dvora, predpokladáme veľmi skromný, lebo pre rastúci počet im bol rýchlo malý. Prvé bohoslužby sa vykonávali už v auguste 1904.

Prvým vedúcim tejto skupiny bol **Ján Miklovic**²⁴, lebo bol so všetkých najhorlivejší kresťan. Spolu s **Jánom Chlpkom**, ktorý uveril o rok neskôr, staral sa o službu Slovom, taktiež vždy začínal bohoslužby s modlitbou. Brat Pavel Rečnik ml. sa pamätá na rozprávanie svojho otca, že niekedy sa títo dvaja bratia až predbiehali, kto bude kázať. Brat Miklovic bol aj pomocným²⁵ učiteľom v sekulárnej škole, čo určite prispelo aj k autorite

²³ Franjo Klem: Historija baptista, str. 105

²⁴ Pre Hložančanov zaujímavá poznámka: Ján Miklovic býval v „hornom konci“, v dome, kde pred časom bývali Štepánovci.

²⁵ Podľa rozprávania brata Rečnika, Ján Miklovic podľa potreby zastupoval niektorého učiteľa. O jeho vzdelaní nevieme, predpokladáme, že mal základné vzdelanie, no vedel sa s ním slúžiť.

tejto skupine, ale aj pomohlo sformovať jeho verejný kazateľský prejav. Vedľa kázania, brat bol aj dobrý spevák. Brat Rečník si spomína, že keď zbor zle spieval niektorú pieseň, brat Miklovic zastavil spievanie a učil správne. Pre dobré kazateľské a organizačné vlastnosti, brat Miklovic zastupoval zbor na oblastných stretnutiach, ale bol aj prvým ordinovaným starším (diakonom) v zbere.

Ján Chlpka²⁶, aj keď na jedno oko slepý, tiež ochotne slúžil so Slovom. Jeho zamestnanie bolo kolárstvo²⁷, čo mu umožňovalo byť v stálom kontakte s ľuďmi a svedčiť o Ježišovi ako osobnom Spasiteľovi.

Tretím členom staršovstva bol **Martin Zvarec**, ktorý sa obrátil v roku 1904 na svedectvo svojej manželky. On bol prvým zborovým pokladníkom. O ňom sa nespomína ako o kazateľovi.

Jozef Turóci aj naďalej navštevoval skupinu, ktorá počtom rástla a stále viac a viac sa osamostatňovala. V roku 1908 sa Turóci odsťahoval do Nového Sadu a už nie tak často navštevoval Hložany. V Novom Sade už bol zbor, do ktorého sa Jozef s rodinou naplno zapojil. V ich dome sa stretávali veriaci, lebo ešte nemali kúpenú modlitebňu.

Stavba novej modlitebne v r. 1909

Za prvých 5 rokov počet veriacich stúpol na 19, a kúpený domec už im bol tesný. Situácia ich viedla na ďalší krok viery, Pavel Rečník st. to takto zapísal:

*„Stavenia shromaždenia 1909 12
maja sa počalo.*

Ponevadž nám ten starý príbitok nezodpovedal, totiž už nám tesný Vo jmene Pána Ježiše, sme sa usniesli prednu čiastku domu výstavíť, Nuž ale ako? Tak sme sa uradili že požičame na nas všetkých 800 kor. ktomu ešte prispeli z obeti

Jan Miklovic 84 kor

Ján Srnka 40

Martin Zvarec 40

Erža Murtin 10

Ktomu prispel fond 143

Dar Tót Komlošu 5

Pavel Ďurica 50

Ondrej Franka 20

Dingova dala 20

Stavbu viedol Jan Pažitnai mladý čo nádeničiar 3 koruny na deň, ostatnú

prácu konali iný z lásky. Stavenie je spodok z tehle vrch valke.

Stálo s celím výstrojením 1205,93 korun.

Otvárania shromaždenia dialo sa 29 augusta v tom roku. Pri tej príležitosti vybavil sa popoludní Sv Krest a Večera Páne. 9 osôb bralo účasť na kreste“

²⁶ Pre Hložančanov zaujímavá informácia: Martin Zvarec býval na dnešnej Republickej ulici; starý dom tam ešte stojí, polovica predného múra je už vyvalená, dnes je vo vlastníctve Jozefa Kukučku - „Józka“.

²⁷ Výroba drevených kočov.

Stavba trvala iba tri a pol mesiace, čo znamená, že mnohí k tomuto dielu priložili svoje ruky. Zaznamenané je, že všetky nové lavičky pre novú modlitebňu urobil zborový pokladník Martin Zvarec. Pri otváraní novej modlitebne prítomní boli mnohí hostia tak Hložančania, ako aj z iných okolitých zborov. Čítané boli slová zo Žalmu 106:47 „*Zachráň nás, Hospodine, Bože náš, spomedzi pohanov nás zhromaždi, aby sme oslavovať mohli tvoje Tvoje sväté meno a honosili sa Tvojou chválou!*“

Život v novej modlitebni

Nová modlitebňa bola novým svedectvom pre dedinu a tak od roku 1909 začína zborový rozmach. Pri samom otváraní bolo prítomných mnoho Hložančanov. Niektorý z nich o rok neskôr vyznali svoju vieru v biblickom krste. Roku 1910, na vyznanie svojej viery, na Dunaji bolo pokrstených 17 osôb. Po roku 1918 svoju vieru v krste verejne vyznali 123 osoby, z ktorých niektorí medzičasom zomreli, niektorí sa vrátili do sveta alebo odišli do iných spoločností. Niektoré z týchto rodín boli vtedy - a sú aj dnes - hybnou silou v hložianskom zbore, alebo po presťahovaní aj v petrovskom, erdevickom, či iných slovenských baptistických zboroch po svete. Uvediem niektorých pokrstených po výstavbe modlitebne: Ján Dudok (1910), Ondrej a Mária Frankovci (1910), Pavel a Mária Rečníkovci (1910), Ján Korčok (1910), Pavel Ďurica (1910), Juraj a Alžbeta Mravíkovci (1912) a Ján Ďuriš (1914).

Zbor si zdokonaľoval svoju modlitebňu a tak v r. 1913, keď už bolo asi 70 veriacich, položili drevenú dlážku, v r. 1928 dali urobiť kazateľňu, ktorá bola donedávna používaná. Elektrické svetlo prvý krát zasvietilo 28. júla r. 1928.

Organizovanie duchovného a misijného života zboru

Začiatky zboru boli v domácich skupinkách a potom sa to presunulo do zborovej modlitebne. Nemali evanjelizácie dnešného typu, ale na bohoslužby sa pozývali priatelia, rodáci, známi, osobitne vtedy, keď očakávali niektorého host'a. Hostia prichádzali často, lebo od samých začiatkov zbor nebol samostatný, ale misijnou stanicou čabiansko-petrovského²⁸ zboru, spolu s ostatnými okolitými misijnými stanicami. V r. 1913 tento zbor mal 19 staníc²⁹, a 420 členov. Pre založenie a osamostatnenie zboru nebolo postačujúce mať iba budovu, určitý počet členov a možnosť „vybaviť si“ Večeru Pánovu a krst, ale vedieť sa postarať o duchovný život svojich veriacich, tak aj zobrať si zodpovednosť pre iné misijné stanice. Do Hložian najčastejšie prichádzali bratia z Petrovca Andrášik a Bovdiš. Z Čaby prichádzali Uhrin, Stanko, Kešiar, Kováč a iní. Zo Slovenska v začiatkoch prichádzali Vaculík a Marko. Títo bratia nemali vždy isté názory (osobitne ohľadom misijnej služby na plný úväzok), ale možno povedať, že každý so svojim názorom vplývali na rozvoj duchovného myslenia v zbore.

²⁸ Békeščaba bola slovenská osada vo východnom Maďarsku. Po 2. svetovej vojne sa stadiaľ mnohí Slováci vystaňovali na Slovensko.

²⁹ Zbor tvorili: Čaba, Bekeš, Berinčok (Maďarsko), Nadlak (Rumunsko), Petrovec, Kysáč, Kulpín, Hložany, Grabovo (Sriem), Lug, Ilok, Bohňád, Šíd, Titel, Lizika (Bielo Blato), Hertelendy (Vojlovica), Kovačica, Padina a iné.

Čabiansko-petrovský zbor mal cestujúcich evanjelistov podporovaných z okresnej (zborovej) misijnej pokladne, s pokladníkom v Čabe. Misijné stanice, a medzi nimi aj Hložany, robili štvrťročné zbierky pre pokrytie plátov okresných cestujúcich evanjelistov³⁰, cestovné trovy ako plno časových, tak aj „dobrovoľných“ bratov. Prvý okresný evanjelista a kolportér z našich zborov bol mladý brat Andrášik. Pre túto službu ho zvolili bratia na okresnej konferencii 13. 11. 1911 s mesačným platom vo výške 50 zlatých³¹.

Ako prijala prvá generácia hložianskych veriacich baptistov plno časových evanjelistov, kolportérov a zborových „delníkov“ (kazateľov)? Odpoveď sa z časti dozvedáme zo zápisníkov z okresných konferencií. Bratia Miklovic a Rečník st. predstavovali zbor na týchto konferenciách, a z ich diskusií sa dozvedáme o zborovom názore. Uvádžam niektoré ich diskusie (Ján Andrášik zaznamenal):

„5 maja (1910) sme mali jednu konferenciu, na ktorej boli aj bratia s Kulpínu aj niektorí z Hložian, kde sme jednomyselne uzavreli, abi br. Stanko prišiel do Petrovca bývať, ale misia odnas pojde ako aj drier do Čabe a on odtiaľ bude dostávať plat na viživu aj na cesti a bude tu Evanjelistom“

Celá táto vec sa neuskutočnila tak, ako si to priali Hložany, Petrovec a Kulpín, preto brat Andrášik konštatuje:

„Uzavretia ktoré sme učinili za brata Stanku sa zmenilo a ostava ešte naďalej tak ako sme boli, totiž sami a bratia s Čabe nam budu prisluhovať s tim čo si mi nemožeme“.

„21 novembra (1910) sme mali bratskú poradu kde boli prítomní aj starší bratia Uhrin a Kovač, ... bratia z Hložian, z Číbe, z Iloku, z Kulpínu, z Kisáču, a z Liziki kde predsedal br. Kovač ... 3) Petrovec a Hložani oni predniesli svoju žiadosť, totiž žeje potreba abi tu bol 1 delnik ktoribi tu aj poriadke viedol“

Vo februári 1912 bol v Hložanoch kurz³² pre slúžiacich bratov, kde bratia Stanko a Kováč vyučovali homiletiku a dejiny cirkvi. Toto bolo niečo nové pre dedinské prostredie ako sú Hložany, preto na okresnej konferencii v Petrovci 20. 08. 1912 vyjadrili sa nasledovne: *„V Hložanoch sa jedny horšia na kurze, jedny na tom že sú platený dvaja delníci“*

Na istej konferencii bratstvo sa snažilo vyriešiť aj určité konflikty, preto prišiel na pomoc aj brat Kraliček z Brna. Bratia z Hložian doplnili svoj názor: *„Začiatok nepokojov u nás, Pre delníka nechcú mnohý, určený plat, chceme diakona. Niektorý sú za umívanie nôh. Ďalšie nepokoje sú v tom, že starší brat br Kováč a Uhrin chceli násilne zaviesť u nás také poriadky ohľadom misiji, jaké sú v iných zboroch. Tiež o tom že nás brat Kováč považoval za boháčov, a preto nás takmer násilne nútil ku misii.“*

Brat Uhrin bol v tom čase kazateľom v Petrovci a Hložany mali na to názor: *„Z Hložian žiadajú br. Uhrina dobrovoľného, a až taký nebude*

³⁰ Vtedy bol názov „delníci“.

³¹ Zápisnica z Okresnej konferencie v Petrovci 13. 11. 1911. Denná majstrovská mzda bola 3 zlaté

³² Brat Andrášik robil podrobné poznámky z tohto kurzu.

nech je tak ako bolo pred tým: platený delník nech príde k ním kedy uzná za potrebné a neplatený nech príde na ich žiadosť, na zborovej trove.“

Ďalšia okresná konferencia, vykonaná 1. – 3. 12. 1913 v Petrovci, sa už nevenovala konfliktom, ale organizačným veciam. Viedol ju brat Marko, kazateľ zo Slovenska, ktorý neskôr veľmi pozitívne ovplyvnil hložiansky zbor. Pre Hložany táto konferencia bola dôležitá, lebo požiadali zvolenie „staršieho“. Andrášik to nasledovne zapísal: „Za Hložany br. **Rečník**, Sbor Hložiansky dáva žiadosť o zvolenie „staršieho“ z jich kruhu. Členov majú asi 70. Žiadajú vysvetlenie o šestinedilkách“. Pre porovnanie veľkosti zborov, Petrovec podal správu 75 – 80, Čaba 80 – 85.

Téma o misii, celoročnom evanjelistovi, kolportérovi sa pokračuje, a Hložančania znovu zopakovali svoj názor: „Návrh sboru Hložianského je: aby sa našiel taký br. ktorý-by celý svoj život obetoval dobrovolne pre dielo Božie. Návrh bol neprijatý.“

Podobný názor prejavil aj brat Kostoláni, predstaviteľ Číby, ale bol súčasťou hložianskeho zboru: „Návrh Kostolániho, Nevidí potrebu evanjelistov, treba len „starších“ nastaviť po zboroch.“

Hložany boli jediné s takýmto radikálne negatívnym názorom voči celoročným, podporovaným evanjelistom. Ich názory sa neprijali. K vypestovaniu takéhoto názoru prispel aj brat Bovdiš z Petrovca, o ktorom Andrášik píše, že chodil poburovať Hložančanov. Celá konferencia sa zaoberala s jeho prípadom. Tento názor sa z Hložian šíril cez rodiny, ktoré sa vystaňovali do mnohých miest.

Aj keď zbor nepodporoval celoročných evanjelistov, predsa podporoval spoločnú misijnú pokladňu, aj keď takmer symbolicky. Niektorí porovnali tri najväčšie zbory v okrese: Čabu, Petrovec a Hložany v „priemernom dennom“ dávaní pre misu:

Čaba	80 členov	5 halierov denne
Petrovec	75 členov	1 halier denne
Hložany	70 členov	0,8 haliera denne.

Celá konferencia rokovala o pionierských veciach, ako je spojenie všetkých slovenských baptistických zborov v Uhorsku do jednoty³³ a založenie slovenského spoločného časopisu Rozsieváč. Redaktorstvo bolo poverené bratovi Stankovi.

Zvolení boli aj noví zboroví výborníci pre okresnú konferenciu: Ján Miklovic a Ondrej Franka.

³³ čo sa aj uskutočnilo v r. 1914. Jednota si utvorila názov: Bratská Jednota Slovenských Baptistov v Uhorsku.

Začiatky zborovej misie v Šíde

V čase, keď zbor na okresných konferenciách viedol boj proti celoročným evanjelistom, dvaja bratia **Ďurica a Miklovic** išli so zvesťou evanjelia do Šídu navštíviť svojich hložianskych rodákov. Z príležitosti 50. výročia zboru v Šíde do Nového rodu³⁴ zaznamenaný bol článok o týchto začiatkoch: „*V časných jarných dňoch v roku 1912 dvaja bratia z Hložian, brat Ďuricov a brat Miklovicov prišli k nám do Šídu, a v dome sestry Kataríny Chovanovej sa im naskytla príležitosť zvestovať evanjeliu Božie. Doniesli nám zvesť o spasení hriešneho človečenstva v Pánu Ježišovi Kristu. Bolo nás spolu 10 osôb ktorý sme od týchto bratov poslúchali Slovo Božie. Bratia nás ďalej navštevovali a vzlášť brat Miklovicov z Hložiana a brat Andrášikov z Petrovca, a skrze živé slovo Božie nás zobudili z sna hriechu, by sme sa dali na pokánie jeden každý a tak prijali milosť Božiu.*“ Dnes je zbor v Šíde jeden z najsilnejších zborov v SJB.

Prípravy na osamostatnenie zboru

Na začiatku I. svetovej vojny zbor počítal asi 80 veriacich. Pán každý rok pridával mnohých, ktorí svoju vieru v Ježiša verejne vyznávali aj v krste. Po jednej z návštev v máji 1914, bratia Kováč a Vaculík v Rozsievači takto opísali situáciu v hložianskom zbore: „*Jak rôzna sú tie jednotlivé stanice! ... Jedny ťažkosti také, druhý práve opačné. Tu rozhľad široký, tam sotva siahajúci cez ochranný obal. ... Všade sme videli: žeň zaiste je mnohá, ale delníkov málo. Zreteľne vidno že tí delníci ktorý sú, nemôžu prácu tak obsiahlu dostatočne zastáť. Mnoho ostáva nevykonano a preto sú rôzne ťažkosti. V Hložanoch 10. mája bolo okrsteno 16 nových bratov a sestier aj z okolia. Lenže nie je dosť tých, ktorý by mohli ísť všade tam, kde by sa mohlo a nie je dosť tých, ktorý ako otcovia vychovávali by tie väčšie a menšie dietky v Pánu. Všetko nás vedie k snažnej prosbe ku Pánu, aby vystrojil delníkov na žeň svoju. Proste bratia s nami.*“ Na tomto krste svoju vieru v Ježiša vyznal aj 34-ročný Ján Ďuriš, neskorší vodca od r. 1919. Zbor počtovo rástol a bol viacej a viacej v opozícii čabianskym bratom. Formoval sa bez toho, aby sa mal kto sústavne starať o duchovné mladé životy.

Takmer dva roky prešlo od toho, ako zbor požiadal, aby bol v zbore zvolený ordinovaný starší, ktorý bude môcť slúžiť s Večerou Pánovou a starať sa aj o materiálne a sociálne potreby členov. Ešte na tej istej konferencii bola definovaná služba staršieho a diakona a nevieme, prečo skôr nikto zo zboru nebol ordinovaný. V Rozsievači číslo 2 – 3 (1915) čítame o ordinácii: „*Dunagalos (Hložany). Naša dávna túžba sa dňa 13. mája radostne vyplnila. Pri veľkom shromaždení bol náš milý brat Ján Miklovic skrze kazateľa br. Marko ordinovaný za staršieho našej skupiny. Nech spočinie požehnanie Pánovo na ňom i na nás.*“

---

³⁴ Nový rod, ročník 3/5, str. 6, 1963

Vojnové roky priniesli mnoho trápenia aj pre zbor. Znemožnené boli návštevy zo Slovenska a Čaby a mnohí bratia zo zboru museli ísť na bojiská. O nasledovných bratoch si čítame, že odišli na bojiská: Martin Baláž, Ján Ďuriš, Jozef Hataľa, Ondrej Kostoláni, Juraj Kukučka, Juraj Mravík, Juraj Slávik a Štefan Srnka. Niektorí boli zranení, ale nikto nezahynul. Aj keď komunikácia medzi zbormi bola takmer znemožnená, Rozsievač bol jediný komunikačný prostriedok medzi zbormi, ale aj kontakt na vojakov. Tak sa aj naši bratia hlásili cez Rozsievač, ktorý nevychádzal tak pravidelne, ale predsa fungoval. Ján Ďuriš tak prispieval do Rozsievača³⁵ s článkami o duchovných skúsenostiach na ruskom fronte; brat Kráľovský bol ranený do tváre; brata Mravíka stretol kazateľ Marko vo Zvolene; brat Slávik onemocnel atď. Zbor veľmi trpel tým, že veľký počet bratov boli mimo zboru.

V takejto duchovnej atmosfére sa zbor pripravoval na osamostatnenie od Čaby.

Osamostatnenie petrovsko-hložianskeho zboru v r. 1917

Už dlhšie sa na okresných konferenciách žiadalo o osamostatnenie báčskych a banátskych zborov, až sa to uskutočnilo na svätodušné sviatky r. 1917 v Liptovskom Mikuláši, na konferencii Bratskej Jednoty. Naše zbory predstavoval Ján Andrášik. Rozsievač takto zaznamenal toto rozhodnutie: „Konferencia po porade Čaby odobrila osamostatnenie skupiny Petrovec – Hložany jako zvláštneho bratského zboru a privítala ho radostne jako nového člena Bratskej Jednoty.“ Koniec vojny strávil kazateľ **Marko** s rodinou v Petrovci a veľmi pomohol pri duchovnom

a organizačnom osamostatnení Petrovca a Hložian. Máme dojem, že sa báčske zbory chceli osamostatniť iba od finančného zaťaženia, lebo aj Petrovec a Hložany už mali ordinovaných starších, ktorí vykonávali aj krst³⁶; preto Marko poukázal na zodpovednosti samostatného zboru. V Rozsievači, marec 1918, nachádzame záznam: „Dňa 2. febr. bola v Petrovci pre bratstvo z Báčky konferencia. Hlavným predmetom bolo: Uvedomenie si osamostatnenia sbora Petrovského a Hložianského a zvlášte o povinnostiach s tým súvisiacich. Bolo poukázané že vo zbore sa majú údovia vychovávať a vzdelávať, aby rástli v živote duchovnom. K tomu majú byť nápomocné vzláštne vzdelávajúce ,

³⁵ Rozsievač, aug. 1916, č. 6; dec. 1916, č.10

³⁶ Aj Ján Miklovic, ordinovaný ako diakon, dva krát vykonával krst.

biblické shromaždenia pre bratov a sestry. Ďalej bolo pojednávané o misijnej činnosti samostatného sboru, o navštevovaní menších skupín, získávaní duší pre Krista. Bratstvo sa uznieslo že bude podporovať bratov a sestry, ktorý budú svoj čas v misijnej práci venovať.,,

Hložiansky zbor pod osamostatnením asi očakával uvoľnenie, ale dostal iba väčšie zodpovednosti. Niektoré zodpovednosti v budúcnosti splnil, ale niektoré nie.

Zbor v medzivojnovom období

Hložiansky zbor mal najväčší prírast do r. 1918. Potom nastala stagnácia a od r. 1925 bol znovu mierny prírast novo-obrátených. Jedna z príčin stagnácie bola tá, že zbor stratil svedectvo v dedine, pretože svieže ordinovaný starší Ján Miklovic mravne upadol, kvôli čomu musel byť bratmi vylúčený zo spoločenstva. Do tohto konfliktu boli zapojené ešte dve rodiny, ktoré opustili zbor a spolu s bratom Miklovicom začali „svätiť“ sobotu.

Vodcovstvo zboru bolo zverené bratovi **Jánovi Ďurišovi**. On bol veľmi horlivý kresťan a na základe jeho článkov v Rozsievачi zdá sa, že mal zdravý postoj ku svedčeniu a privádzaniu ľudí k Bohu. Na okresných konferenciách zastupoval zbor, pozitívne diskutoval ohľadom podpory evanjelistov a jeden rok bol aj predsedom okresnej konferencie. Po vzniku nového štátu Kráľovstva Srbov, Chorvátov a Slovincov, zbor už nebol spojený so slovenskými zbormi v Maďarsku a na

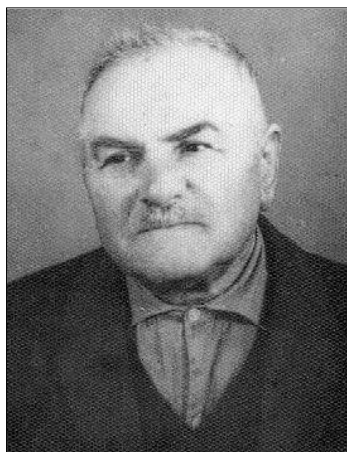
Slovensku, ale s Nemcami, Maďarmi, Srbmi a Chorvátmi v novozaľoženom štáte. Brat Ďuriš, spolu s bratom Turóciom, zo strany Slovákov bol delegovaný do misijného výboru nového združenia zborov.

Roku 1921 sa z Hložian do Erdevíka vystaľovali štyri rodiny: Korčokovci,

Erdevický zbor v 1927 roku

Dudkovci, Kukučkovci, Kostolániovci (z Čeláreva) a predtým ešte Slávikovci do Grabova a potom do Erdevíka. O rok neskôr sa presťahovala aj šiesta rodina **Nongrádiovcov**. Všetko to boli mladé rodiny s deťmi. Pre Hložany to bola strata, ale pre Božie dielo to bolo založenie ďalšieho zboru. Hložiansky zbor sa pravidelne staral o svoju skupinu v Erdevíku. Najviac ich navštevovali bratia Rečník st. a Mravík. Brat Rečník neoficiálne postavil brata Nongrádiho do služby a roku 1924 bol ordinovaný za diakona. Zbor rástol, a dnes je jeden z vedúcich zborov v SJB.

V Hložanoch sa v r. 1918 obrátil aj Bingulčan **Juraj Kaňa**. Pobudol niekoľko rokov

v Hložanoch a potom sa vrátil do Bingule. V 30-tich rokoch tam bol už pekný zborček a v r. 1938 si postavili aj novú modlitebňu. Žiaľ, vo vojne bola zbúraná.

Ďalšia vec, ktorá potriasla zborom, bolo mravné zlyhanie vodcu Jána Ďuriša. Asi 1927. roku zbor ho pozbavil vodcovstva.

V tvrdohlavosti opustil zbor, nechcúc činiť pokánie. Za nového vodcu zboru bol postavený brat **Juraj Mravík**. On bol miernej povahy a veľmi triezve a zrele viedol zbor mnoho rokov.

V rokoch 1929, 1930 a 1931 boli vykonané krsty na Dunaji, keď svoju vieru v Ježiša Krista verejne vyjadrili Štefan Adámek, Ondrej a Mária Frankovci, Ondrej Chlpka, Ondrej Uram, Erža Pagáčová a v r. 1935 aj Ondrej Srnka. Toto bola

generácia, ktorá pozitívne ovplyvnila zborový život nasledovných 50 rokov.

Práca s mládežou a deťmi bola už rozvinutá a viedli ju bratia Juraj Mravík, Pavel Rečník ml. a Ondrej Franka. Zbor si v r. 1926 zaobstaral organy a tak br. Ondrej Franka viedol zborový mládežnícky

spevokol. Táto štruktúra spevákov slúžila v zbere takmer do konca svojho života. V r. 1931 sa zakladala Slovenská jednota baptistov a združenie

mládeže SJB. Hložančanom bola ponúknutá organizácia prvej mládežníckej konferencie. V nedeľné ráno 21. 6. 1931 brat Mravík k privítaniu hostí prečítal Žalm 133 a zahájil peknú tradíciu, ktorá trvá až po dnes. Za prvého predsedu mládeže bol zvolený br. **Ján Lipták**, Erdevičan, žijúci v Hložanoch, a za tajomníka br. Michal Jurík. O štyri roky neskôr znovu bola uskutočnená mládežnícka konferencia v Hložanoch. Za vedúceho mládeže bol zvolený nový kazateľ v Petrovci br. Václav Zbořil.

Začiatkom 30-tich rokov sa číbska skupina osamostatnila. Aj keď boli málopočetní, predsa si zadovážili vlastné priestory a pokračovali so službou v samom meste Číbe (Čeláreve). Vodcom tohto zboru bol mladý brat Štefan Adámek, ktorý v tom čase bol aj cestujúcim evanjelistom v SJB. Časom z tejto skupiny narástol početný zbor.

Do Begeča sa prvé veriace rodiny presťahovali z Hložian a Číby v r. 1937. Boli to Miklovicovci a Eliášovci z Číby a Murtínovci a Šiarovci z Hložian. Najprv sa stretávali u Murtínov, potom u Šiarov a až roku 1947 si kúpili budovu, v ktorej sa do dnes stretávajú. V Begeči sa zbor nikdy počtom nerozmohol. Aj dnes je misijnou stanicou hložianskeho zboru.

Zbor v povojnovom období

Predvojnové obdobie bolo ekonomicky ťažké, preto sa niektoré rodiny roku 1935 odsťahovali na Lipine, neďaleko Našíc. Odišli tam Frankovci, rodičia Frankovci, Srnkovci, Pagáčovci, Chlpkovci, taktiež aj Srnkovci zo Šídu. Aj keď komunikácia nebola ľahká, predsa zostali v kontakte s ich zborom. Nemali tam zhromaždenie, ale veriace rodiny sa stretávali po domoch. Keďže to boli mladšie rodiny, do besiedky prichádzalo až 15 detí. Brat Vacek kontaktoval s Ondrejom Frankom a oboznámil ho, že v Ladimirevcach, v ich blízkosti, je niekto, kto pravidelne prijíma časopis „Glas evandjelja“ a má záujem o evanjelium. Bratia Franka a Srnka našli Josipa Ivanovića, jeho syna Jozu, a priniesli im evanjelium. Oni ich odvedli do rodiny Habudovej, ktorí tiež prejavili záujem o evanjelium. Tieto dve rodiny sa obrátili a hoci bol aj vojnový čas, zorganizoval sa krst na rieke Vučici, kde na vyznanie svojej viery boli pokrstení Stijepanom Šestakom. Zbor v Ladimirevcach rástol, a dnes je tiež aktívnym zborom v Chorvátsku. Aj keď odchod z Hložian nebol vykonaný z misijnej, ale skôr ekonomickej príčiny, spomínané rodiny boli použité Pánom pre založenie nového zboru. Keď vojna prestala, táto skupina sa vrátila do Hložian.

Ďalší moment v zborovom živote, ktorý je potrebné zdôrazniť, je rok 1953 a návšteva Činčurákovcov z USA. Počas

tejto návšteve, uverila mládež zo zboru, ale aj mnohí ktorí predtým so zborom nemali veľký kontakt. V tom roku bola postavená krstiteľnica a vykonaný bol prví krst. Z Hložian bolo pokrstených 27 osôb, čo bol do teraz najväčší zborový krst v jednom roku. Pre veľký počet krstencov aj z iných zborov, krstili dvaja bratia: Spevák a Nongrádi. Prítomný bol aj kazateľ Drobní z Belehradu. Žiaľ, že niektorí z pokrstených časom odstúpili od Pána. Toto bola generácia čo v budúcnosti ovplyvnila zborový život: Michal a Mária Balážovci, Pavel Chlpka, Ján Franka, Samuel Rečník, Anna Murtínová (Mravíková), O. Petržľan a iní.

Roku 1962 Ondrej Chlpka bol ordinovaný za diakona. Brat dával veľký dôraz na pravidelné navštevovanie bohoslužieb.

V 60-tich rokoch Jan Franka rozprúdil prácu s mládežou. Rozbehla sa hudobná skupina, biblické vyučovanie a navštevovanie zborov s hudbou a spevom. Hložianska mládež hrala a spievala pri mnohých príležitostiach.

Stavba novej modlitebne začala 1. júla 1967 tak, že novosadský zbor daroval materiál z ich starej modlitebne pre

výstavbu novej modlitebne v Hložianoch. Potrebné bolo iba rozobrať budovu

a materiál preniesť do Hložian a Báčskej Palanky. Všetok potrebný materiál sa transportoval do Hložian a v budúci rok 6. mája 1968 sa začalo so samou stavbou modlitebne. V tom istom roku, 29. 12. 1968, bola slávnosť otvárania nového zhromaždenia. V nedeľu ráno sa zišlo do starej modlitebne a po ďakovných modlitbách sa

prešlo do novej modlitebne. Hostí z Ladimiroviec, Nového Sadu, Osijeku, Francúzska a mnohých okolitých miest privítal brat Ondrej Franka, ktorý sa

poďakoval všetkým, ktorí prispeli na stavbu alebo boli duchovnou podporou v tomto diele. Do dnešného dňa na modlitebni bolo vykonaných niekoľko úprav, ako aj súčasná dostavba pomocných miestností.

V 1974. roku bol ordinovaný za diakona brat Michal Baláž, ktorý do dnes aktívne slúži v zbere. V 2004. roku bol ordinovaný brat Ján Franka ml. za kazateľa v zboroch SJB. Po jeho odchode do Kanady v 2004, SJB ordinovala Jaroslava Eliáša za kazateľa v Hložanoch.

V posledných dvoch desaťročiach v zbere bolo organizovaných mnoho aktivít, ako sú mládežnícke a detské

konferencie, vyučovania, zväzové konferencie, výročné staršovské konferencie SJB atď.

Zbor navštevovali mnohí evanjelisti z USA, Kanady a zo Slovenska: F. Ankerberg, B. Moore, Kohút, Kriška, Barkóci, Valcháň, Pribula, Kráľjik a iní).

Mládež v 1984 v Novom Sade

V 80-tich rokoch zbor pravidelne navštevoval Dr. Ondrej Franka a systematicky vyučoval biblické knihy Daniel, Nehemiáš, Biblické dejiny, Rimanom a pod. Súčasne zbor navštevujú bratia zo SJB zborov, misijní pracovníci Daniel Adámek a Jaroslav Lomen.

Nedel'ná škola 1950

Nedel'ná škola 1977

Slovo na záver

Jubileum sto rokov života zboru je dobrá príležitosť vzdávať Bohu vďaka za Jeho viditeľnú ruku v životoch mnohých veriacich Hložančanov, a zároveň aj pre analyzovanie prežitých rokov v zbore. Niekedy sme v pokušení, aby sme minulé veci idealizovali a o prítomných hovorili, že sú ťažké a zlé. Mojim cieľom bolo ukázať život zboru taký aký bol, bez prifarbovania. Dejiny nemôžeme zmeniť, ale sa môžeme z nich mnoho naučiť.

O mnohých veciach v minulosti zboru môžeme povedať, že boli dobré, ale keby sme ich chceli zopakovať istým spôsobom aj dnes, nepriniesli by očakávaný výsledok. Svet sa mení, my sa meníme, menia sa naše názory - ale Božie slovo sa nemení. Aj dnes sa pozeráme na zborové dejiny z tohto aspektu: naši predkovia kázali nemenné Božie slovo ľuďom, ktorí možno inak rozmýšľali ako my, stretávali s inými problémami ako my, žili v inom tempe života ako my, ale boli takí istí hriešnici ako my; Boh ich tak isto miloval ako nás, k spaseniu prichádzali na istý spôsob ako my. Toľko rozličného, a predsa podstata istá. Dnes sme vyzvaní k tomu, aby sme sa snažili zachovávať podstatu Božieho slova, ale boli prispôsobiví rôznym formám života či bohoslužieb.

Pred zborom dnes stojí veľká výzva, či bude vedieť uplatňovať tieto princípy nekompromisne s Božím slovom a slúžiť súčasnej generácii, alebo bude po každú cenu stáť na formách minulosti, bez ohľadu na cenu.

Verím, že každý kresťan chce byť použiteľný v Božích rukách. Dovoľme, aby On formoval našu osobnosť, rodinu, zbor na taký spôsob, aby náš zbor mohol duchovne prosperovať. Nech nikto z nás nie je prekážkou Božiemu dielu či pre neohybnosť alebo voľnosť.

Kazateľ Jan Franka

Slovo na záver k druhému vydaniu 2014

Uplynulo 10 rokov od osláv storočnice v Hložanoch. Toto vydanie je čiastočne editované a vytlačené pre hložančanov v Kanade. Tohto roku si pamätáme na 110 rokov od založenia zboru. Toto sú míľniky pri ktorých je hodno pozastaviť sa a pozrieť sa do minulosti, taktiež dobrá príležitosť spamätať sa na vieru a vytrvalosť minulých generácii. List Židom hovorí aký má byť náš vzťah k minulosti: Žid 13:7-8 „*Spomínajte na svojich vodcov, ktorí vám zvestovali slovo Božie. Pozorujte, aký bol koniec ich správania, a napodobňujte ich vieru. Ježiš Kristus ten istý včera i dnes i naveky.*“ Na dejinách sa múdri mnoho naučí, lebo nemusí zopakovať tie isté chyby ako minulé generácie. Verím že mnohým čitateľom toto budú zaujímavé a použiteľné informácie.

Kazateľ Jan Franka

Dodatok 1

Čo veríme?

VERÍME, že Svätá Biblia, pozostávajúca zo Starého a Nového zákona, je inšpirované Božie Slovo, bez chyby, konečné Božie zjavenie, úplne spoľahlivá a najvyššia autorita v každej oblasti viery a praxe.

VERÍME v jedného Boha, Stvoriteľa všetkého, ktorý od počiatku vekov jestvuje v troch osobách: Otec, Syn a Svätý Duch.

VERÍME v nášho Pána Ježiša Krista, Boha zjaveného v skutočnom ľudskom tele; v Jeho zrodenie z panny, v Jeho bezhriešny život, božské zázraky, zastupiteľskú a s Bohom nás zmierujúcu smrť na kríži, vzkriesenie, nanebovstúpenie, prácu Jeho Ducha a v Jeho osobný, blízky a viditeľný príchod v sláve a moci.

VERÍME v Boha Svätého Ducha ako osobu, ktorý usviedča ľudí o hriechu, stratenosti na večnosť, prebýva vo všetkých znovuzrodených osobách, uschopňujúc ich, aby žili svätý život, svedčili a pracovali pre Pána Ježiša Krista, napriek protivenstvu sveta, tela a Satana.

VERÍME, že Adam a Eva boli stvorení na Boží obraz, pokúšaní od Satana, boha tohto sveta, padli do hriechu, ich hriech prešiel na všetkých ľudí, ktorí sú v dôsledku toho stratení, neschopní sami seba zachrániť pred Božím hnevom a potrebujú byť spasení. Veríme, že je aj ľudská vôľa porušená hriechom, a preto človek nie zo svojej vôle, ale pôsobením Svätého Ducha, hľadá Boha.

VERÍME, že spasenie je dar Boží tým, ktorí učinia pokánie a osobne uveria v Ježiša Krista; že je to umožnené milosťou Božou cez preliatu krv Pána Ježiša Krista a obrodienie Svätým Duchom.

VERÍME v univerzálnu Cirkev ako telo Kristovo, ktorá stojí na apoštolskom učení a v jednote Ducha všetkých opravdivých veriacich. Veríme v Cirkev ako spoločenstvo veriacich pri stole Pánovom a pri krste ponorením - znovuzrodených osôb. Vyznávame všeobecné kňazstvo veriacich, v ktorom sú všetci členovia cirkvi povolaní k službe podľa darov Ducha Svätého.

VERÍME vo vzkriesenie tak spasených, ako aj stratených; tých, čo sú spasení - vzkriesenie do večného života s Bohom, tých, čo sú stratení - vzkriesenie do večného odsúdenia, oddelenia od Boha.

VERÍME, že Kristus prikázal Cirkvi, aby išla do sveta a činila učeníkmi všetky národy, krstiac ich v meno Otca, Syna a Svätého Ducha, a učiac tých, čo uveria, zachovávať všetky Kristove prikázania.

Použité zdroje

1. Nový Rod: všetky čísla
2. Rozsieváč: čísla po 1920 rok
3. Zborové rukopisy
4. Zápisnica: Bratskej Cirkve Baptistickej. V Petrovci od roku 1909
5. Zborová matrika Baptistického zboru Hložany
6. Rozhovory s Pavlom Rečníkom (z 1987.roku), Alžbetou Srnkovou, Jánom Čánim, Jánom Frankom, Michalom Balážom, bratom Pekárom, Ruth a Karlo Lehotski a Samuelom Slávikom
7. Rukopisy Baptistického zboru Erdevík
8. Rukopisy Jána Andrášika
9. 100 rokov Petrovského Baptistického zboru
10. Niesli svetlo evanjelia
11. Historija Baptista: Franjo Klem
12. Pavel Hanes: Dejiny kresťanstva

Názov: Baptistický zbor Hložany – 100 rokov
Autor: Kazateľ Ján Franka
Vydavateľ: Baptistický zbor Hložany 2004
Druhé editované vydanie: Grace Baptist Church of Windsor 2014
www.gracebaptistwindsor.com
Obálka: Natália Eliášová
Technická úprava: Ján Franka
Spolupracovníci: Vlasto a Ana Benkovci, Vladimír Čipkár
Vytlačené vlastným nákladom
Náklad: 150 výtlačkov